

Ján Počiatek: Peniaze sa prestanú míňať zbytočne

Lukáš Pardubský (redaktor): Nemínajú rezorty len preto, že môžu? Ku koncu každého roka je na tom štátny rozpočet pomerne dobre. Teraz je napríklad ku koncu novembra v približne päťmiliardovom prebytku. A v decembri tie peniaze zrazu zmiznú a schodok bude desiatky miliárd...

Ján Počiatek (minister financií): Je aj jasné, že klasická choroba všetkých na svete existujúcich rozpočtových organizácií je strach, že ak peniaze neminú, nabudúce dostanú menej. Je to inštinkt, na základe ktorého fungujú. My s tým musíme bojovať. Každý výdavok sa preto bude musieť obhájiť, monitorovať a bude sa merať jeho efektívnosť. Tak budeme vedieť povedať: tu tie peniaze nepôjdu, lebo inde je pridaná hodnota väčšia. Takýto systém tu nikdy nebol. Spravili sme doteraz nejaké pokroky, nie sú však dostatočne veľké.

To rozpočtu vytýkalo aj INEKO. Podľa tohto inštitútu viac ako dve tretiny hodnotených opatrení nebolo merateľných, a teda aj ich efektívnosť bola neistá...

To ale neznamená, že sú neefektívne.

Ale nemerateľné...

To je možné.

Ako príklad sa spomínalo ministerstvo zdravotníctva, ktoré s výnimkou dvoch programov okopírovalo tie staré z roku 2007, a ani neprepísali rok na 2008. Viete, kto je z tohto pohľadu najhorší?

Istá základná neefektívnosť je vo všetkých rezortoch. Rebríček top 10 si nerobíme, ale v každom prípade uznávam, že toto je problémová sféra. Preto sme si dali za úlohu, že zavedieme hodnotiaci systém efektívností. Túto výhradu beriem, že to treba zlepšiť, lebo je to kľúčom k úspechu v budúcnosti. Papierová metóda je nedokonalá, treba v prvom zlepšiť zber dát, aby sa dalo oprieť a skutočne kvalitné údaje. Budeme na tom pracovať.

Ako budete merať užitočnosť, na základe akých kritérií?

No, jednoduché to nie je.

Ak si vezmeme rozpravu v parlamente, tá sa odohrávala v rovine agrodotácie verzus školstvo a vzdelávanie. Ako zmeriate efektívnosť agrodotácií?

Treba na to vymyslieť kľúč. Určíme si, čo je pre nás najdôležitejšie, definujeme kritériá, ako je zamestnanosť, zvyšovanie kvalifikácie... Určíme univerzálne parametre hodnotenia a doplníme ich aj o individuálne, lebo každý rezort nie je rovnaký. Tomu sa budeme venovať v prvom polroku 2008, kým sa dostaneme k tvorbe rozpočtu na ďalšie roky.

V tom prípade asi narazíte na veľký politický odpor a lobing ministerstiev. Každý bude tvrdiť, že tá jeho metóda hodnotenia je najrelevantnejšia. Tipnem si, že ministerstvo pôdohospodárstva príde s tým, koľko ľudí žije na vidieku, a hodnotenie na základe zamestnanosti a podielu rezortu na tvorbe HDP sa im páčiť nebude. Máte takú politickú podporu koalíčných lídrov, aby nenechali vašich kolegov, obrazne povedané, "roztrhať" vás?

Ja sa nechám rád roztrhať. Je to jediná správna cesta, a tou sa musíme vydať. Rovnako ako centralizácia niektorých funkcií. Množstvo vecí je duplicitných, a to je neefektívne. Čo sa týka upratovania výdavkovej strany rozpočtu, tam je scenár jasný. Samozrejme, že tu bude politický odpor.

Ako som hovoril, úradníci sa vedia veľmi efektívne brániť. Ono to nie je ani o ministroch, ale o tých nižších štruktúrach. Zdola narastá tlak odporu. Ministri pri svojom pracovnom zaťažení nemajú fyzicky šancu tvoriť všetky tie materiály. Minister je iba korektor, a tak sa niekedy pretlačí materiál, s ktorým nie je ani minister plne stotožnený. Dôvodom je krátkosť času. Odpor bude, ale som optimista.

Dokážete to pretlačiť sám?

Myslím si, že v tomto mám úplnú podporu premiéra. Bude to kolektívny súboj.

(Zdroj: www.hnonline.sk, z rozhovoru s ministrom financií Jánom Počiatkom pre Hospodárske noviny, 13.12.2007; krátené)

Ján Počiatek: Sledujeme výdavky a budeme ich kontrolovať ešte pozornejšie. Súhlasím, že väčšina výdavkov sa nekontroluje. Nevieme zatiaľ povedať, že každá koruna bola minútá zmysluplne.

(Zdroj: www.pravda.sk, z rozhovoru s ministrom financií Jánom Počiatkom pre denník Pravda, 13.12.2007)